

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Koroški Slovenec, uredništvo, Klagenfurt, Viktringerring 26

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Uganka Rusija.

Današnja Rusija nam je še vedno uganka kakor pred desetimi leti, ne toliko zaradi nujnosti položaja kot radi hotene nejasnosti. Fašizem jo slika v najtemnejših barvah kot izvržek pekla, komunizem vidi v njej svoj paradiž. Slavni jezuit Muckermann je našel zanjo edino pravilno označbo, da globin ruske duše ne bomo v Evropi doumeli nikdar. Nad ogromno rusko zemljo, ki obsega skoro petino sveta, leži še vedno neprozorna koprena nejasnosti in ugibanja. Kot Slovani ne moremo ostati mlačni napram pojavom, ki zadnji dve leti prav usodno posegajo v največjo slovansko državo. Mnogo se o teh pojavih pisalo v evropskem tisku, v njem se je dognala mnoga resnica, a kljub temu je človek vedno znova prisiljen, da išče novih pojasnil o gigantskem dogajanju v tej tajinstveni deželi, o trpljenju in ustvarjanju množic, o duhovnem življenju tega zagonetnega slovanskega naroda, ki spaja v sebi nagnenje h tajinstvenosti vzhoda z razumarstvom zapada, brezobzirno elementarnost človeških strasti z mehko kultiviranim srca, naroda, ki nosi v svoji duši podobo angela, a jo v danem trenutku zamenja za krinko hudičovo.

Rusija je zagoneten, nepoznan svet. Puškin, Tolstoj, Dostojevski, Solovjev, Berdjajev — ti iskalci zadnjih skrivnosti krščanske kulture odkrivajo lepoto in globino ruske duše. Ljening, Stalin prikazujeta njen spačeni, potvorjeni obraz. Tako ostane nepoznana in zagonetna duša ruskih narodov, dokler jo presojamo z zapadnoevropskimi očmi. Navadno pozabljamo, da je značaj in ustroj ruskega človeka nekaj povsem drugega, našim pojmom nedojemljivega, nerazumljivega — široka in globoka, kakor ruska zemlja, visoka kakor rusko nebo.

Lansko leto v decembru je sovjetska Rusija dobila po 12 letih revolucionarne leninske ustave svoj novi državni red, ki obeta normalizacijo razmer in zakonitost v državi. Težko je verjeti, da bi sedanja generacija izvedla resnično ureditev prilik, pregloboke so rane, ki jih je vsekala revolucija v narodno telo in dušo, da bi jih mogel en rod zaceliti in dokončno preboleti. Zato je bil močno upravičen pesimizem Evrope, ki je z nezaupanjem sprejela vest o novi ustavi sovjetske Rusije, češ, da to ni nič drugega kot eno izmed propagandnih sredstev, da se zakrijejo strahote resničnih razmer. Po enem letu nove ustave so se te dni — 12. decembra — vršile prve volitve, ki naj bi svetu dokazale, da prehaja nova ustava v stvarno politično življenje. Volitve so bile po ustavi tajne in neposredne, to se pravi, da volilci neposredno izbirajo politične predstavnike od vaških preko mestnih pa do najvišjih zastopnikov političnega življenja v državi. Vsekakor pade v oči, da postavlja kandidate samo ena, to je komunistična stranka sovjetske Rusije. Zato je tudi v tem primeru razumljivo nezaupanje evropske javnosti, ki gleda v teh volitvah samo politično igro sedanjih oblastnikov, ki se hočejo na tak način iznebiti očitka stvarne diktature in na zunaj pričarati videz demokracije. Način postavljanja kandidatov močno potrjuje upravičenost tega nezaupanja, saj je sam Stalin kandidiral kar v 200 volilnih okrožjih in prav gotovo si bo izbral za svoje namestnike povsem zanesljive ljudi, ki ga bodo tudi v bodoče v polni meri podpirali v njegovih diktatorskih stremljenjih.

Prav gotovo pa so sedanje volitve vpoštevanja vredna stopnja v notranjem razvoju sovjetske

Rusije. Mogoče pomenijo celo majhen korak k normalizaciji razmer, ki so bile doslej zgolj izraz samovolje majhne peščice ljudi ob državnem krmilu. Preuranjeno pa bo najbrže pričakovanje, da se ruskemu narodu bliža že sedaj doba notranjega miru in zakonite ustavljenosti. Razvoj v narodni skupnosti je veliko bolj počasen kot pri posamezniku. Često je treba več rodov, da privedejo narod do ustaljenega gledanja na resnično življenje in do zrelega pojmovanja njegovih potreb.

Današnji rod je postavljen pred naloge, ki jim očitno ni kos. Odtod to hlastno iskanje in razrvanost duhovnega življenja. Odtod tudi razcepljenost pogledov na svet. Nekdanja uravnovešenost je pred novimi pojavi stopila v ozadje, nemirni človeški duh išče novih dognanj in novih

Rastoči ugled Jugoslavije.

Potovanje šefa Jugoslavije dr. Stojadinoviča v Rim je obrnilo pozornost sveta na slovansko državo ob sinji Adriji. Italijanska mesta, katera je predstavnik Jugoslavije obiskal, so se odela v italijanske in jugoslovanske zastave, godbe so igrale v pozdrav državni himni, o političnih razgovorih pa je izšlo uradno poročilo, ki ugotavlja ugodno se razvijajoče razmerje med Italijo in Jugoslavijo. — V nedeljo je v Beograd dospel francoski zunanji minister Delbos in bil sprejet z izrednimi častmi kot predstavnik države, s katero je Jugoslavija povezana v iskrenem prijateljstvu. Sedaj napovedujejo prihod drž. tajnika dr. Schmidta v Beograd, v januarju pa poseti predsednik Stojadinovič Sofijo in Berlin.

Ti dogodki potrjujejo uspehe jugoslovanske politike, ki stremi za osamosvojitvijo iz tokov svetovnega trenja in za pomirjenjem z vsemi sosedami. Na ozemlju vzhodne in srednje Evrope, kjer živijo skoraj 90 milijonov ljudi, danes po pretežni zaslugi jugoslovanske politike ni več nobenega neposrednega povoda za strah pred bojnimi zapletljajmi. Nasprotno, med državami se razvijajo odnosi, ki obljublajo blagostanje vseh njihovih narodov in nedvomno tudi številnih narodnih manjšin, bivajočih v tem predelu Evrope.

Habsburžanom so vrnili njihova posestva. Ministrski svet je pod predsedstvom kanclerjevimi sprejel nekatere zakonske osnutke, ki se tičejo Habsburžanov. Razveljavljena je postava, po kateri so bili Habsburžani prisiljeni bivati izven države. Vrnjena jim je nadalje njihova zasebna lastnina, do katere država ni imela pravice, to so večinoma posestva in gradovi, ostala bivša cesarska posestva pa pripade državi oz. dunajski občini.

Francija za stara prijateljstva. Potovanje ministra Delbosa preko Varšave in Bukarešte v Beograd in Prago potrjuje rastoče francosko zanimanje za zavezniške države. Franciji je mnogo na tem, da zoperstavi nemškemu interesu na evropskem vzhodu svoje in angleške interese. To se ji je nedvomno tudi posrečilo, ker je zunanji minister nosil seboj tudi stvarne obljube svoje vlade. Časi pa, ko so bile srednje in male države zgolj privesek velensil, so minuli.

Italija je izstopila iz Zveze narodov. V soboto zvečer je Mussolini svečano proglasil izstop Italije iz Zveze narodov. „Obračamo hrbet razpada-

smeri, ki naj ga vodijo iz okostenelih oblik starega življenja.

Ves svet, ne samo Rusija, živi v nekaki duševni mrzlici. V vsej tej zmešnjavi gleda človek, ki veruje v božjo Previdnost, trdo preizkušnjo, ki jo mora prestati človeštvo, ker se je v svoji objestnosti le preveč oddaljilo od svojega Boga. To zaupanje v nek višji red je edina zdrava sila, ki bo človeštvo spet privedla do miru. Ni si mogoče misliti, da bi tudi ruski narod v svoji bujni mladosti ne razpolagal več s tvornimi silami, ki ga bodo končno vodile do miru in blagostanja. Gotovo pa je, da bo to notranje pomirjenje nastopilo šele vzporedno s pomirjenjem ostalega sveta, ki prav tako bolega zaradi porazne neurejenosti. Znamenja ne kažejo, da se bo to zgodilo kmalu in brez potrebnih žrtev.

jočemu templu, kjer se pripravlja vojna... Oboženi smo na suhem, morju in v zraku in smo prežeti junaškega duha naše revolucije, katerega ne more streči nobena sila na zemlji“, to so stavki iz Mussolinijevega proglasa. — Z izstopom je črta Berlin—Tokio—Rim perfektna, odprto ostane le še vprašanje, kdo bo prvi dal povod za vojno.

Poljska in kolonije. Vzporodno z Nemčijo je dvignila zahtevo po kolonijah tudi Poljska. Utemeljujejo jo za slučaj, če bi se kolonialna posest vnovič delila. Prebivalstvo poljske države stalno narašča in že je židovsko prebivalstvo naprosilo vlado, naj mu izposluje možnost naseljevanja v prekomorskih deželah. Tudi razpolaga Poljska s kapitali, ki bi jih rada investirala v kolonialni poseti. Očitno je velesilam poljska zahteva po kolonijah ljuba kot protiutež proti nemškim zahtevam.

Zaslepljeni ruski mogotci. Moskovska brezbožna organizacija pripravlja ostro propagando proti praznovanju božičnih praznikov, katere je ljudstvo lani obhajalo z velikimi verskimi svečanostmi. Organizacija je pozvala svoje člane, naj sodelujejo pri 28.000 napovedanih brezbožnih prireditvah. Nadalje namerava pritegniti kino, radio in časopisje, da ljudstvo odvrnejo od božiča. — Očitno se sovjetskih brezbožnikov polasča vedno večji nemir, ker se ljudstvo le malo zmenja za njihove protiverske skomine.

Japonci delijo Kitajsko. Po izredno ostrem boju se je japonskim četam posrečilo zasesti prestolico Nanking. Zasedbo so v Tokiu praznovali z viharimi manifestacijami za japonsko vojsko. Japonske čete bodo sedaj najbrže prodirale naprej, dokler ne prisilijo Kitajske, da sprejme njihove pogoje, ki so ločitev od Rusije, sodelovanje z Japonci in avtonomne kitajske pokrajine pod japonskim vplivom.

Ostala politika minulega tedna. Dr. Stojadinovič obišče v januarju Berlin. — Vodja nemške mladine Baldur v. Schirach je na svojem propagandnem poletu obiskal tudi Turčijo. — Francijo je stala španska vojna doslej 25 milj. frankov. — Švedski kralj Gustáv je praznoval 30letnico vladanja. — 12. januarja se sestanejo države rimske zveze v Budimpešti. — V Pragi so pokopali bivšega trgovskega ministra Najmana. — Švica je uvedla retoromanščino kot četrti državni jezik. — Od 20. decembra do 6. januarja namerava zvezna vlada prepovedati vsa politična zborovanja. — V Angliji je 1 in pol milijona nezaposlenih. — Ob Severnem morju namerava moskovska vlada zgraditi novo oporišče za vojno mornarico. — Pri predstoječih volitvah v Rumuniji bo nemška manjšina podpirala vladno listo. — Novi gospodarski

Za praznike
DR. OETKER-JEV
PECILNI PRAŠEK
IN
VANILINOV SLADKOR
ne pozabiti!

minister Goering je izdal odredbo, da morajo dobivati delavci plačo tudi za nedelje. — Koncem minulega tedna je obiskal Hitlerja bivši francoski min. predsednik Flandin. — V Nemčiji so razširili najemniško zaščito za vsa večja mesta. — V Berlinu so otvorili sudetsko-nemško razstavo. Ob otvoritvi je govoril Konrad Henlein. — Z novim letom bo za Slovence v Italiji začel izhajati nabožni list „Sveta Gora“.

† dr. Anton Bauer, hrvaški metropolit. 9. dec. popoldne je v Zagrebu preminul nadškof dr. Anton Bauer. Preminuli dostojanstvenik je bil rodom gradiščanski Hrvat. Odlikovala ga je neizmerna ljubezen do naroda, iz katerega je izšel, njegovo čast in ime je branil do svojega zadnjega diha. Velik je bil njegov delež na ustvarjenju Jugoslavije, kot nadškof in trajni predsednik konference jugoslovanskih škofov se je trudil za njem duhovni in duševni podvig. Njegova zadnja pot je bila veličastna manifestacija za katoliško misel. Nasleduje ga njegov dosednji pomožni škof dr. Alojzij Stepinac.

Kulturni napredek Slovenije. Minulo soboto je bila v Ljubljani ustanovljena Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki bo vodila raziskavanja narodnih znanosti, odpirala razglede v evropski kulturni svet in dajala pobude slovenski umetnosti. Ta najnovejša, poleg univerze najvišja kulturna ustanova ima štiri razrede, njeno prvo članstvo tvori sedem vodilnih slovenskih znanstvenikov oz. umetnikov. Prva skrb Akademije bo, da častno zastopa slovensko znanost in umetnost v mednarodni kulturni tekmi.

Kdor ima mladino, ta ima narod!

Pariške „Etudes“ prinašajo iz peresa Nemca Engelmanna sledečo sliko sedanje Nemčije: „Govoril sem tam (v rajhu, op. prev.) z otroki. A nisem mogel najti pravih stikov s pogansko mla-

dino. V družinskem krogu, ki je bil nekoč tako enoten, sem našel v srcih starišev globoko bojazn, da ne bi izgubili otrok. Nikdar še ni zljajal med dvema rodovoma tolikšen prepad in mnoga mati je tožila, da ne razume več svojih malih. Tu je naprimer cvetoča družina z 6 otroki in stariši. Mati pravi, da se z najstarejšim še more kolikor toliko sporazumeti, med njo in najmlajšimi pa stoji visok zid. Oba, oče in mati, sta opustila vsak nadaljni poizkus, da bi jih razumela. Splošna je v Nemčiji tožba in vsi so si edini v tem, da je končni cilj kulturnega boja otrok. V provinciah ob Renu in na jugu še živi odpor, na severu in vzhodu pa so se množice podale. V Nürnbergu, katerega tri čet-

„Ne, ne, ne upam si piti Kathreinerja. Pravi se, da strašno debeli!“

Od kod ima gospodična to modrost? Jasno, Kathreiner ni sredstvo za izgubo tolšče. Vendar vsled pitja Kathreinerja še nobeden ni postal debel, nikakor ne! Ljudje, ki si to domišljujejo, naj bi raje razmišljali o tem, kaj vse ostalo jedo. In ravno na tem bo ležeče, ne pa na Kathreinerju, najboljši Kneippovi sladni kavi. Človeka okrepuje in mu daje veselje do življenja, ne pa ga odebeli. Vsled Kathreinerja se kazalec na tehtnici ne bo dvignil, marveč Vaš počutek, cenjena gospodična. In to je ravno tisto! Kaj ne?

tine prebivalstva so luteranske vere, sem obiskal neko nedeljo zjutraj protestantske cerkve: vse so bile prazne. Katoliške cerkve so bile polne, a v njih ni bilo otrok.“

Pretrsljiva je ta slika iz sedanje Nemčije. Prekosili bi jo kvečjemu še prizori iz sovjetske Rusije, kjer je država proglasila mladino povsem za

svojo lastnino in jo vzgaja v izrazitem komunističnem duhu. Tudi narodni socializem se skuša ukoreniti najprej v mladini in si jo zato lasti brez-pogojno. Cerkev in stariši si zama prizadevajo; da ohranijo pravico nad svojimi otroki, državna sila in nasilje hladno prezre njihove težnje.

V tem pogledu imajo svojo tožbo tudi narodne manjšine. Državna šola malone povsod odtuje njihovo mladino starišem in narodu. V našem listu smo opetovano in bomo spet in spet navajali prizore iz našega šolstva, nevredne kulturnega naroda Nemcev. Tudi za naše razmere velja: **Stariši ne razumejo več svojih otrok! Med njimi in malimi vstaja prepad, ki bo upropastil družinsko enotnost in skupnost.** In če bi nam bila sicer dana polna enakopravnost, raznarodovanje in odtujevanje šolske dece odtehtata vsako pravico in sta vnebovpijoča krivica.

So tudi pri nas stariši, ki so otopeli v skrbi za dobro vzgojo svojih otrok. Kaj bi tožili in se razburjali, saj naše prošnje itak ne zaležejo, menijo le-ti vzgojitelji. Pozabljajo ono veliko zapoved, ki tirja od otrok spoštovanje starišev in meni s tem tudi dolžnost starišev do otrok. S to zapovedjo je v najožji zvezi mirno, dobro življenje na zemlji in sicer nikakor slučajno ravno s to. Med otrokom in stariši velja velika, življenska pogodba od prvega otrokovega dne pa do smrti in še preko smrti roditeljev. Ta pogodba zahteva v prvo skrb starišev za otroka in v drugo otrokovo skrb za obnemoglo roditelje. Ta v človekovo naravo položena pogodba je tako silna, na je doslej v zgodovini še ni razveljavila nobena postava in nobena odredba. Razveljavi in uniči pa jo malomarnost starišev do otrokove vzgoje. Če oče in mati nista skrbela za dušni in gmotni blagor svojih otrok, kako naj otroci pozneje skrbijo za svoje stariše? In le prečesto se v življenju dogaja tako, da se nemarno ali malomarno vzgojeni otroci sami maščujejo nad stariši za njihovo nemarnost in malomarnost.

Žalostna tožba zveni iz uvodnega pisma; ne samo tožba proti brezobzirnemu režimu, marveč tudi proti starišem, ki so v očigled sili zanemarili svojo dolžnost. Ostrovidci že danes vidijo in napovedujejo prihajajočo kazen za greh države in starišev. — In pri nas? Četudi gre skozi osem desetletij naša tožba proti odtujevalni in ponemčevalni šoli in so bili vsi naši klici in vse naše prošnje zaman, ne bomo nehali in ne smemo nehati vpiti proti krivici, ki se godi nad našo mladino, dokler ne bo zadnji naš otrok otet v družinsko in narodno občestvo. k.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

PODLISTEK

Juš Kozak:

Beli mecesen.

(29. nadaljevanje.)

Nekaj časa je molčala, nato se je umirila in bila je vsa druga.

„Nočem ti tajiti, Martin. Veliko sem živela, po mestih sem se klatila. Kadar mi je dal denarja, sem ga zapravila. Jaz moram včasih znoreti, kakor pravijo. Matere, očeta nimam več, domov ne smem, doto je požrl Balant. Rečem ti, da me je včasih tako sram, da se še pred božjo Mater ne upam.“

„Kaj misliš zdaj?“

„Pri tebi ostanem. Kuhala ti bom. Kadar ne bova imela denarja, pojdem k njemu.“

Martin je dejal, da sam ni vedel kako: „Njegovega denarja ne maram!“

„Saj ti ne bom povedala, Martin. Hvaležna sem, če lahko ostanem pri tebi.“

Dolgo jo je gledal. Zmajeval je z glavo: „Vraga, Balant je videl skozi noč.“ Ko se mu je porodila ta misel, je dejal še enkrat odločno: „Ostani Katarina, pri meni ne bodo kazali za tabo. Le to mi moraš obljubiti, da ne pojdeš več k njemu po denar.“

Prejšnja zvita prilizjenost se ji je vrnila. „Ob-ljubljam!“ je dejala tiho.

„Tam pri ognjišču ti posteljem,“ je dejal.

Smehljaje se ga je gledala od strani. Pogasil je ogenj, da je žerjavica mirno tlela.

V temi se ga je oklenilo dvoje želečih rok.

„Martin, jaz sem mlada. Zakaj se me bojiš? Moraš me imeti rad. Moraš! Ubij me, kakor ubiješ srno.“

„Katarina!“ je zašepetal Martin vroče.

Dvoje življenj se je strnilo.

Žerjavica je umirala...

*

Pod Mokrico so pele sekire. Visoke smreke, vedno uprte v nebo, so v onemoglem obupu rušile vse pred seboj, kadar so padale na zemljo. Ko so jih obelili, so ležale kot neveste.

Zunaj po dolini pa je pokrival zemljo globok sneg.

Pozno se je vračal Revež iz mesta, kjer je nabiral stare ure. „Mora se vrteti, mora se!“ je premišljal. „Zakaj se vrti zemlja, zakaj zvezde?“ Zgodovoljno se smehljajoč je postajal.

„Težo jim moram vzeti in večno se bo vrtelo. Težo, to je tisto.“

Uprl je oči v jasno nebo nad seboj. „Potem bomo vedeli, kako gredo božja kolesa.“

Preden je začel gaziti navkreber, je zaslišal težko vzdihovanje in čuden jok, kakor bi vekala žival. Utihiilo je in zopet pričelo. Tako je bil zatopljen v misli, da sprva ni hotel verjeti. „Vraga, mar prav slišim?“

„O... o... oh,“ se je oglasilo.

„Kdo pa je?“ Stopil je v tisto plat. Zagledal je v snegu žensko, ki je zgrešila pot. Posvetil je.

„Jeračeva!“

„Pomagajte!“

„Kako si pa ti sem zašla? Kaj pa ta fant?“ Zadrženo je gledal Revež fanta, ki je stal poleg in vlekel žensko za roko.

„Mo...oj je, mooj. Tak po...omagaj! Ubil me je.“ Vila se je v težkih krčih, po sencih je tekla kri.

„To je tvoja mati, a...a?“

„A ti, a ti!“ je s težavo izrekel fant.

Revež jo je vzdignil, toda hoditi ni mogla več. „Primi jo za noge!“ je ukazoval ter mu pokazal, kaj naj stori.

Počasi sta jo nosila po globokem snegu, tako se je vzpenjalo telo, da sta jo komaj obdržala.

Doma je Revež prižgal luč. Položila sta jo na slamo, kjer je nekoč stala krava, ki jo je prodal, ko je pričel kupovati ure in različno orodje.

„Kaj ti je ženska? Povej! Si žejna?“

„Voode!“ je prosila z vidno slabejšim glasom. Le malo je pila. „U...bil me je.“

„Kdo te je ubil?“

Od bolečin ni mogla do besede. Fant se je spravil v kot in gledal nepremično v mater.

„Fej!“ je zastokala bolnica.

„Kje te boli?“

„Povsod, vse boli, tu notri.“ Kazala je na prsi in trebuh.

Revež je povsod roke. Ni vedel, kaj bi storil.

„Fej!“ je zopet siknila Jeračeva. Obraz se ji je spačil do groze. „Booli... booli...“

(Dalje sledi.)

Die Kärntner Slowenen in Vergangenheit und Gegenwart

Auf Seite 37 meint Weiter: „In den gemischt-sprachigen Pfarren waren fast nirgends deutsche Pfarrer tätig, und der Religionsunterricht wurde auch für die deutschen Kinder dieser Pfarren nicht selten in slowenischer Sprache erteilt (wie dies heute noch vielfach der Fall ist)“. Wenn auch der Verfasser dieser seiner Auffassung in den Tabellen Seite 116—123 selbst widerspricht, ist dennoch eine Bemerkung auch von unserer Seite notwendig. Das Sprachenverhältnis im gemischt-sprachigen Gebiet ist nicht etwa 1:1, die Umgangssprache und Familiensprache ist fast durchwegs slowenisch und der Pfarrer fragte in der Schule nicht nach dem politischen Bekenntnis der Schüler bzw. ihrer Eltern, sondern lediglich nach der Umgangssprache im Hause, denn der Religionsunterricht soll ja an der Familienerziehung weiterbauen.

In diesem Zusammenhange wäre wohl auch darauf zu verweisen, daß im gemischt-sprachigen Gebiete auch deutsche Priester wirken, die nicht ein Wort slowenisch verstehen oder sprechen — Thörl, Arnoldstein, Kranzelhofen usw. Hier besteht nicht einmal die Möglichkeit, den slowenischen Kindern den Religionsunterricht in ihrer Muttersprache zu erteilen.

Anschließend an diese Bemerkungen sagt Weiter, daß lange Zeit die Zahl der slowenischen Geistlichen in Klagenfurt größer war als die der deutschen und das an führenden Stellen. Daß vor 30 Jahren das Bedürfnis mehr als heute vorlag, in Klagenfurt die zweite Landessprache zu beherrschen, weiß jeder Kenner der Verhältnisse und so mußten an den Stadtpfarren auch Slowenen als Kapläne angestellt werden, was wohl keine führende Stellung bedeutet.

Der Verwaltungsapparat des Landes ist deutsch, sagt Weiter auf Seite 38, weil aus dem Kärntner slowenischen Volke sehr wenig Angehörige geistiger Berufe hervorgingen. Auf deutscher Seite meinte man immer, das sei ein unvermeidlicher Prozeß, je eher er zum Abschluß kommt, umso besser. Der Slowene ist anderer Meinung. Auch der Deutsche ist anderer Meinung, wenn es etwa um seine Landsleute in Südtirol geht. Handelt es sich um Andersnationale, so sind wir leider allzuoft geneigt, einen anderen Maßstab anzulegen. Der Slowene sieht im Verdorren seines Volkstums, hervorgerufen durch ein unnatürliches Volksschulwesen, ein Unheil, es wird aber gewiß nach hundert Jahren auch noch Leute geben, die von einem Fortschreiten deutscher Kultur berichten werden.

Im Kärntner Landtage waren die Slowenen stets vertreten, heißt es im Buche weiter. Vertretung ist offenbar etwas Eigenes. Wenn der Bettler hinter der Türe sitzt, kann man nicht sagen, er sei im Hause vertreten. Der Vertreter muß über irgend eine Macht verfügen, das ist bei einer Partei nur der Fall, wenn sie über eine gewisse Anzahl von Abgeordneten verfügt. Die Wahlgeometrie aber sorgte in Kärnten ausgezeichnet dafür, daß die Slowenen nie über zwei Vertreter im Landtage kamen.

Die Schilderung der kulturellen und volkspolitischen Lage auf Seite 62—77 ist treffend, nur wäre zur Seite 75 zu bemerken, daß die ungerechte Behandlung der Slowenen auf dem Gebiete der Schule eine eindeutige Bedrückung der slowenischen Volksgruppe bedeutet. In diese Reihe schließt sich auch die Abschaffung des relativ obligaten Unterrichtes der slowenischen Sprache am Klagenfurter Gymnasium im Jahre 1927.

Die Lage der Slowenen im Ständestaat läßt sich vielleicht kurz dahingehend zusammenfassen, daß die Anfänge im Februar 1935 für die Slowenen günstige Aussichten eröffneten, denn es fehlte nicht an Zusagen der führenden Persönlichkeiten

unseres öffentlichen Lebens den Slowenen gegenüber. Heute aber steht die Tatsache fest, daß praktisch bisher nicht die geringste Abhilfe geschaffen wurde. Die Slowenen haben seit der Auflösung des gewählten Landtages keinen Vertreter ihrer kulturellen Belange in dieser Körperschaft. Auf dem Gebiete der Schule hat sich die Lage eher verschlechtert; es fehlt nach wie vor ein für die doppelsprachigen Schulen geeigneter Lehrplan, es fehlen die allernotwendigsten Schulbücher, es fehlt der entsprechende Lehrernachwuchs. In den Landesschulrat wurde zwar ein Slowene als Fachberater für die slowenische Sprache berufen, sein Wirkungsbereich aber trotz Urgenz nicht bestimmt.

Die von Weiter auf Seite 124 angekündigte Bestellung slowenischer Gemeindeverwalter war weder beabsichtigt, noch ist sie jemals erfolgt. Wohl aber wurden an Stelle der gewählten slowenischen Gemeindevertretungen

deutsche Gemeindekommissäre ernannt (z. B. Augsdorf am Wörthersee), obwohl die Anschuldigungen, die gegen den Bürgermeister erhoben wurden, in keiner Weise bewiesen werden konnten.

Die berufsständische Wahl in den Kärntner Bauernbund am 25. Oktober 1936 zeigt auch deutlich die Tendenz, die Slowenen auch aus der berufsständischen Vertretung auszuschalten. Zur Illustration der in Kärnten gegen die slowenische Volksgruppe selbst in berufsständischen Angelegenheiten herrschenden Geistigkeit führen wir aus der ganzen Serie nur ein Beispiel an. In der Gemeinde Finkenstein wurde für die Ständewahl 1936 eine Kompromißliste aufgestellt. Nun kam der Auftrag, daß die Bauern auch da nicht zusammengehen dürfen. Die Bauernschaft wurde aufgefordert, die früher im Kompromißwege zustandegekommene Liste in folgender Weise zu behandeln:

Stimmzettel

Flfd. Zahl	Vor- und Zuname	Vulgarnamen	Wohnort	Geb. Jahr	Anmerkung
1	Hibing Johann	Juritsch	Iatschach	1896	
2	Treiber Franz	Hibing	Untergreuth	1908	
3	Rabitsch Franz	Brand	Faak a/See	1884	
4	Hochkofler Johann	Gegneritsch	St. Stefan	1902	
5	Gallob Anton	Paulin	Goritschach	1911	
6	Pinter Franz	Prosen	Gödersdorf	1888	
7	Wieser Anton	Kostank	Susalitsch	1901	
8	Gallob Johann	Mark	Pürnitz	1896	
9	Mertel Johann	Pranger	Sigmentitsch	1910	
10	Dermutz Franz	Gaspar	Oberaichwald	1905	
11	Truppe Johann	Zwanger	Altfinkenstein	1900	
12	Frank Josef	Sauernig	Faak a/See	1897	
13	Truppe Gregor	Brand	St. Stefan	1897	
14	Wielitsch Friedr.	Wiegele	Mallestig	1903	
15	Josef Zollner	Kotziank	Techanting	1885	
16	Populari Leopold	Koman	St. Job	1900	
17	Gallob Franz	Pätz	Oberrain	1910	
18	Hechkeifler Alois	Augustin	Kerpitsch	1900	

So durchgestrichen muss der Stimmzettel

aussehen, wenn Ihr wollt's, dass heimatstreue Männer

Eure Interessen in der Gemeinde Finkenstein vertreten.

Gewiß haben die Slowenen alle ihre Hoffnungen zufolge ihrer weltanschaulichen Einstellung in den christlichen Ständestaat Österreich gesetzt. Die Enttäuschungen aber, die sie in den letzten Jahren erleben mußten, sind nicht gering. Das Bestreben, die volkspolitischen Gegensätze aus den Jahren 1919/20 wiederum aufleben zu lassen, um die Kluft, die der Juli 1934 im deutschen Lager geschlagen hat, zu überbrücken, ist im ganzen Unterlande deutlich sichtbar und auch organisatorisch einheitlich geleitet.

Von slowenischer Seite wurde in den letzten Jahren wiederholt bei den maßgebenden Persönlichkeiten des Bundes und Landes vorgesprochen, es wurden Denkschriften überreicht, so daß die Behörden in vollem Umfange über die Wünsche und Bitten der slowenischen Volksgruppe in Kärnten informiert sind und sich eine nochmalige Veröffentlichung der slowenischen Forderungen an dieser Stelle erübrigt.

Schlußwort

Einem nochmaligen Appell an die deutschen Landsleute in Land und Staat nannten wir im Vorwort die vorstehende Arbeit. Der Leitartikel des Blattes schrieb damals hiezu: „Zur Herausgabe der Beilage bewog uns der Grundsatz, daß wir gegenüber unserem Volke und gegenüber unserem Staate die Pflicht haben, mit allen verfügbaren Mitteln auf das Unrecht hinzuweisen, das an unserer Jugend geschieht und das so viele in unser ganzes Volk hineintragen, indem sie es nach veralteten liberalen und parteipolitischen Gefühlen und Bekenntnissen entzweien. Wir werden nicht prophezeien, ob die gegenwärtige Arbeit vom Erfolg oder Mißerfolg gekrönt wird. Wir wissen nur, daß wir damit rein und makellos vor der Geschichte und Zukunft stehen, denn wir haben alles getan, was in unserer Macht war und was unserer nationalen Ehre widersprach, um unsererseits das Unrecht an unserem Volke zu beheben. Zu hoch ist unser Begriff vom Volkstum und Volksschicksal, als daß wir uns der Tatsache nicht bewußt wären, daß noch niemand in der Geschichte ungestraft gegen die Naturgesetze sündigte, die einem jeden Volke das Recht auf ein arteiliges Leben gewährleisten.“

Manches in der Schilderung der Lage der Kärntner Slowenen mag ungewöhnlich, ja, vielleicht hart geklungen haben und schon hören wir Stimmen der Erwidern, die an Härte nicht werden missen lassen. Soll die Arbeit lediglich den Ansporn zu neuen Entgegnungen und Debatten Anlaß gegeben haben, so ist ihr Zweck verfehlt und wäre dieselbe besser unterblieben. Denn Volkstumsfragen, zumal brennende, sind nicht dazu da, daß von ihnen nur geschrieben und über sie gesprochen wird, sondern, daß sie gelöst werden.

Unser Österreich hat wahrlich nicht Zeit, in Seinsfragen herumzudoktern, sondern muß tatkräftig überall dort eingreifen, wo immer es gilt, echte österreichische Sendung zu erfüllen.

Wir alle sind Zeugen des gewaltigen Ringens des Deutschtums um sein eigentliches Wesen. „Am deutschen Wesen wird die Welt genesen“, dieses kühne geflügelte Wort der vergangenen Zeit gewinnt in diesen Tagen lebendige Gestalt. Freilich mancherorts in einem ganz anderen Sinne, als man es zuweilen meinte. Hineingebettet in die Zeit des Ausklingens der Vorherrschaft der romanischen Völker und der anbrechenden Vorherrschaft der slawischen Stämme Europas, getragen und mehr oder minder erfüllt mit dem Geiste des Christentums kämpft das Deutschtum seit Jahrhunderten um seine wahre Sendung in Europa. Bismarck-Bülow-Wilhelm-Bethmann-Adolf Hitler — wer würde in dieser zwingenden volkspolitischen Entwicklung des einen Teiles des Deutschtums bis in die jüngste Gegenwart den Herrenvolk-Gedanken Nietzsches nicht verspüren? Wir Slowenen und mit uns die ganze Welt nehmen an, daß es nunmehr Österreich ist, das den Kampf um das christliche, europäische Deutschtum aufzunehmen wagt. Österreich ist heute der zweite Teil des deutschen Werdens, das mit Windthorst und Ketteler sichtbar begonnen und mit Vogelsang, Lueger und Seipel sich fortgesetzt hat bis Dollfuß und Schuschnigg. Das ist Österreichs Sendung: das Deutschtum für Europa und die Welt zu retten!

Man möchte meinen, daß die Geschichte des deutschen Volkes und insbesondere des Donaudeschtums eine bessere Lehrmeisterin für so manche deutsche Kreise im Lande sein könnte. Das ist auch der letzte Sinn unserer Arbeit, zu zeigen, daß Österreich überall dort sei und öster-

reichische Sendung überall dort bestehe, wo Deutsche mit Andersnationalen zusammentreffen. Denn erst im Zusammentreffen und Zusammenleben mit anderen Völkern kann das wahre Deutschtum erprobt werden — meint einer der besten Deutschen, Friedrich Wilhelm Förster in seinem grandiosen Werk „Europa und die deutsche Frage“ (Vita-nova Verlag, Luzern, 1937). Wer alles Geschehen letzten Endes auf das Walten der göttlichen Allmacht zurückführt, kann bei der Betrachtung der österreichischen Geschichte nicht vorbei an dem Gedanken, daß die fremden Volksgruppen im deutschen Österreich — Kroaten im Burgenland, Tschechen in Wien, Slowenen in Kärnten — ein gütiges, vielleicht letztes Geschenk der Vorsehung an die Deutschen Österreichs bedeuten. Im Zusammenleben der Deutschen Österreichs mit diesen Volksgruppen und in der Behandlung derselben erprobt sich das christliche Österreich zu allererst, darin die erste österreichische Sendung.

Möge das vorliegende Werk aus der Hand eines aufrechten katholischen Mannes slowenischen Volkstums von dieser christlichen Warte aus gesehen werden. Wir österreichische Slowenen bleiben auch weiterhin brave und gefolgsame Schüler der österreichischen Schule ob christlich oder national. Unser junges, vom christlichen Gedankengut erfülltes Volkstum befähigt uns auch für die Zukunft den Weg der österreichischen Slowenen zu gehen und selbst bei erzwungenem Niedergange unseres Volksbewußtseins von der als gut und richtig erachteten Linie eines christlichen Volkes nicht weichen. Über das Schicksal und die Zukunft Österreichs aber entscheidet einzig und allein das deutsche Volk selbst.

Klagenfurt, Weihnachten 1937

Der slowenische Kulturverband

Der slowenische Kulturverband ist eine Organisation, die sich für die kulturelle Entwicklung der Slowenen in Österreich einsetzt. Er hat seinen Sitz in Klagenfurt und umfasst verschiedene Abteilungen, die sich mit verschiedenen kulturellen Bereichen befassen. Der Verband hat eine lange Geschichte und hat in den letzten Jahren viele wichtige Projekte durchgeführt. Er ist eine wichtige Institution für die Slowenen in Österreich und hat einen großen Einfluss auf die kulturelle Entwicklung der Slowenen in Österreich.

Der slowenische Kulturverband hat eine lange Geschichte und hat in den letzten Jahren viele wichtige Projekte durchgeführt. Er ist eine wichtige Institution für die Slowenen in Österreich und hat einen großen Einfluss auf die kulturelle Entwicklung der Slowenen in Österreich.

Der slowenische Kulturverband hat eine lange Geschichte und hat in den letzten Jahren viele wichtige Projekte durchgeführt. Er ist eine wichtige Institution für die Slowenen in Österreich und hat einen großen Einfluss auf die kulturelle Entwicklung der Slowenen in Österreich.

Der slowenische Kulturverband hat eine lange Geschichte und hat in den letzten Jahren viele wichtige Projekte durchgeführt. Er ist eine wichtige Institution für die Slowenen in Österreich und hat einen großen Einfluss auf die kulturelle Entwicklung der Slowenen in Österreich.

DOMAČE NOVICE

Na Štefanovo v Borovljah!

V boroveljski kinodvorani priredi na Štefanovo ob pol 3. uri pop. Slovenska prosvetna zveza ob sodelovanju pevskih zborov iz Št. Jakoba v R., Sveč, Podljubelja, Sel, Kotmare vesi in Borovelj

koncert slovenske pesmi

v skupnem in posamičnem nastopu moških in mešanih zborov. Na sporedu so narodne in umetne slovenske pesmi, vmes nagovor zvezinega zastopnika in koroške slike na filmskem platnu. Vstopnina znaša 50 g do 1.20 S, čisti dobiček je namenjen revežem boroveljske občine. Predprodaja vstopnic pri g. Maksu Košatu v Borovljah.

Pri naši pesmi ostanemo! Kjerkoli jo naši pevci zapojejo, vedri in užiga, povsod pridobiva prijatelje naše slovenske kulture. Naj bi v božičnih dneh rojakom še posebej nosila obilo dobre in blage volje!

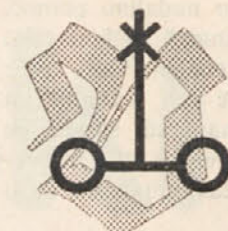
Osrednji prosvetni odbor.

„Drei Völker.“ V dunajskem „Der Tag“ čitamo v številu od 30. m. m. iz peresa g. dež. glavarja dr. Sucherja članek z naslovom „Brezpogojna Avstrija“. Iz članka odseva silna vera v bodoči razvoj dežele, „ki bo sodelovala povsod, kjer je treba doprinesiti žrtve za celoto in služiti državi“. V članku podana slika Koroške prijetno iznenadi bralca, doslej vajenega črnogledih razgledov po deželi. Zato pa tembolj razočara v članku izraženo mnenje o treh narodih v deželi. — V njem se pravi doslovno med drugim: „Moja domovina je kaj čudna dežela. Mnogi narodi so bivali na Koroškem. Kelti in Slovani, Huni, Romani in Turki so šli skozi deželo in utisnili njenemu razvoju svoj pečat. Ni ga časovnega obdobja v zgodovini, ki ne bi zapustilo sledov medsebojnega sožitja tujih narodov na koroških tleh. Izkopavine in znanstvena dognanja so pač najboljši dokaz za resničnost tega naziranja. Tudi danes še živijo na Koroškem trije narodi v polnem soglasju drug z drugim in drug ob drugem. Koroška je v vsakem oziru obmejna dežela: predvsem obmejna dežela ne samo zemljepisno, marveč tudi kulturno-politično...“ — V nasprotju z Wuttejevo trditvijo o „Windische“ in navedenim naziranjem g. dež. glavarja pa smo mi mnenja, da se v koroški deželi govori samo dva jezika in obstojata samo dve kulturi in da torej teorija o narodu brez lastnega jezika, lastne zgodovine in kulture postavlja vsa dosedanja znanstvena dognanja na glavo.

Cvetka iz naše šole. (Schiefeling—Škofiče.) Učitelj 4. razreda ljudske šole v Škofičah je nedavno narekoval sledeče vrstice iz „domovinoznanstva“: „Največji del Koroške je nemški, samo na jugu biva 30.000 Windische, ki so mešanica Nemcev in Slovencev. Večji del teh Windische pa čuti nemško in spada zato k nemškemu narodu. Po veri so Korošci večinoma katoličani. Leta 1920 so nam Jugoslovani proti vsej pravici odvzeli Mežico in Jezersko in Italijani Kanalsko dolino.“

Bratom, ki se svoje materinščine sramujejo! V zadnjih dneh so se pojavili celo na vseh visokih šolah naše države zbiratelji in zbirateljice celovškega „Heimatsbunda“. Odurni so, da bi bilo treba skoraj poklicati na pomoč univerzitetne straže, da se jih znebiš. Saj gre vendar za sveto delo v ogroženem ozemlju. Naj navedemo z neke univerze sledeči dogodek, za katerega so priče na razpolago: Akademik vpraša zbiratelja: „Wofür wird das Geld verwendet?“ — Zbiratelj: „Gegen die Windischen in Kärnten!“ — Akademik: „Gegen die Slowenen also?“ — Zbiratelj: „Das ist ja ein und dasselbe Gesindel!“ — Jasnejše bi dični gospod ne mogel povedati, kako v resnici mislijo o naši Koroški!

Glainach—Glinje. Po zaslugi Franca Fritza, „Heimatkreisführer-ja“, se od 1. t. m. vrši v Ždovljah v gostilni Richarda Husa pd. Orenca nek otroški tečaj — pravijo mu Kindergartenkurs. Trajal bo več tednov. Zbojnali so skupaj do 30 otrok, kar ni čudno, ker so agitatorji navajali starišem, da je menda prišlo od „regiringe“, da mora biti v Ždovljah nemški Kindergarten. Ker malčki niso

 Das Leben
ist kein Würfelspiel—
Versicherung gibt
Dir Halt und Ziel!

Gesicherte Zukunft
durch Lebensversicherung

razumeli nemške voditeljice iz Celovca, je morala priti na pomoč druga kot tolmač. Zakaj vse to? Gotovo ne iz ljubezni do otrok, marveč po tujem nalogu in za denar. Ne zavidamo imenovanemu Fritz-u šilingov, katere mu plačuje Heimatsbund za njegovo delo, če njega kot bivšega predsednika slov. Čitalnice ni sram, da se je prebarval. Mi, ki ostanemo zvesti v ljubezni do slovenske matere in besede, bi mu samo svetovali, naj se ne postavlja preveč na sonce, sicer bo moral v drugič v Užice. V tretje rado gre!

Bilo srečno! V celovski kapucinski cerkvi sta se koncem novembra poročila šentjakobska rojaka g. Anton Fugger, pd. Šervicljev z Breznice, in g. Justa Kajžnik, pd. Vorinova iz Svaten. Priči sta bila g. Jože Nagele in g. Keuschnig Jakob pd. Brnjak. Po poročnem obredu in sv. maši se je svatovska družbica podala k Sandwirtu na poročni obed. Mlada družinica sedaj gospodari in gospodinji na nevestinem domu pri pd. Vorinu v Svatnah. Obilo sreče in blagoslova!

Blasnikova „Velika Pratika“ za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno Din 5.— za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg 10-12. Dobi se tudi v trgovinah in v upravi našega lista. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdaj.

Kranjska orehova potica. Pridatek: 14 dkg sirovega masla, 3 rumenjaki, 9 dkg sladkorja, 3 žlice mleka, 32 dkg moke z 1 zavojčkom Dr. Oetkerjevega pecivnega praška „Backin“ se vmeši, nekaj soli. — Za nadev: 14 dkg strdi, ½ kg fino zmletih orehov, 7 dkg podolgem narezanih mandljev, nekaj cimeta, klinčki, citronove lupine in 3 žlice ruma. — Priprava: sirovo maslo, rumenjak in sladkor se dobro zmešajo, pridati je treba mleka, s pecivnim praškom zmešamo moko in sol. Če je testo še premehko, se doda nekaj moke in stepa, dokler ne postane krhko. Nato se tanko zvalja na prtiču, pomaže z nadevom, zvije, namaže z jajcem in peče pri srednji toploti. — Nadev: Strd se kuha, orehi in ostali pridatek se pri-mešajo.

Zell—Sele. (Tatvine in drugo.) Začetkom meseca oktobra t. l. so neznani zlikovci vdrli v hišo Albina Maurerja na Srednjem Kotu in mu odnesli več reči in poleg tega vse njegove važne listine. Storilcev niso mogli zaslediti. Pred par tedni pa je izginil v pd. Kacmunovi kajži stanujočemu drvarju ves denar, dva tisoč šilingov, katere je imel dotični doma shranjene. K temu bi bilo treba pripomniti, da je neumestno doma shranjevati denar, temveč ga je treba, čeprav samo za kratek čas, takoj naložiti v domač denarni zavod (posojilnico), kjer bo gotovo na varnem. Za adventni čas nas je naša farna igralska družina razveselila z dvema lepima prireditvama in sicer: Miklavžev popoldan z lepim pestrnim sporedom in nastopom Miklavža, kateri je bil tako nepristranski, da je obdaril celo parkeljna. Na praznik Brezmadežne pa je mladina z svojimi prizori pokazala nam, kako naj častimo mater Marijo. Dekleta pa so nam pokazala, kaj se lahko pripeti, če se preveč radi šmin-

kamo. To je bil lep in poučen prizor. Za vse prireditve smo našemu far. voditelju prav hvaležni. Naši društveni diletanti pa se menda pripravljajo z igro „Dom“, ki je vzeta iz kmečkega življenja in ki ima mnogo lepih nauk za vse. Selski drvarji so praznovali god sv. Miklavža na ta način, da so v velikem številu prišli v cerkev in darovali sveče za našo cerkev. Nato pa so imeli pri Mažehu svoje vsakoletno zborovanje. O delu njihove organizacije (Forstarbeiterbund) in o potrebah stanu drvarjev je temeljito in v domačem jeziku poročal nam že znani govornik Šimon P. V velikem številu (vključ zelo slabemu vremenu) zbrani zborovalci so bili s podanimi poročili povsem zadovoljni in so izrazili upanje, da se bo od strani voditeljev doseglo vse potrebno za doseg pravic drvarjev.

Ferlach—Borovlje. Dne 30. novembra se je zopet odpeljalo 14 puškarjev v Nemčijo, tako da jih je sedaj že precejšnje število tam. Zaposleni so večinoma pri orožju, ki se fabricira s polno paro. Povprečno dobro zaslužijo, dočim poljedelski delavci, ki so šli tja iz Koroške, niso zadovoljni in se deloma vračajo. — Tudi smrt se je parkrat zaporedoma pojavila. Med drugimi je bil pokopan dne 6. XII. Johann Pošinger, fuž. delavec, rodom iz Ljubelja, in dne 28. XI. g. Johann Obilčnik, krojaški mojster, ki je bil več let tudi v občinskem odboru. — V Celovcu je sedaj preminul tudi bivši boroveljski občinski tajnik Werner, čigar poverba je povzročila toliko prahu v našem kraju. — Takozvano Olinovčevo posestvo, gostilno „Jägerheim“, je kupil na dražbi g. Zeber, načelnik Bauernbunda v Borovljah, ki tudi tam že toči. — Vdova gospa Pepca Just, posestnica hotela p. d. „pri Pravhu“, se je tudi poročila in pripeljala na svoj dom bivšega vinskega trgovca Franca Mai iz Mureka na Štajerskem.

Maria-Wörth—Otok. Kakor smo svoječasno poročali, je naša občina prišla v konkurz. Sedaj ima občina za tekoče posle komisarja, za upravo konkurzne mase pa posebnega upravitelja. Kmetje in vsi plačujoči sloji so sila ogorčeni nad takim upravljanjem občine, ker se zavedajo, da bodo morali biti oni plačniki in ne tisti, ki so občino pogнали v te razmere, a ne plačujejo doklad. Zadnji teden je številno odposlanstvo plačujočih slojev zahtevalo pri vladnem komisariju, da se nezdravo razmerje čimprej ukine in občino izroči samo mozem, ki so davkoplačevalci. Uspeha najbrže ne bo. — 1. dec. so v Hodišah pokopali Barbaro Čekl, doma Bukovnikova iz Plajberka. Dosegla je lepo starost 88 let in bila dolgoletna članica društva „Zvezda“. Zato ji je društvo pod vodstvom sedanjega pevovodje Matevža Kompoša na domu in grobu pelo v slovo. Večni ji mir!

Möchling—Mohliče. Naj čitatelji našega lista izvedo še iz našega kraja nekaj novic, da ne bodo mislili, da njihovi rojaki ob Dravi spijo zimsko spanje. Da smo zelo odporni, priča to, da ni bilo letos pri nas mnogo smrtnih slučajev. V zadnjem času je segla bela žena tja v Podkrin in vzela marljivega delavca Antona Povšnerja. Umrli je na zavratni želodčni bolezni. — Beležiti imamo dokaj veselih novic. Celo vrsto novih družin smo si letos ustanovili. Harižev Franc Wutte se je priženil k pd. Šerjaku in sedaj marljivo popravlja svoj novi dom. Iz daljnega Pliberka je prišel po Štefko Seidenader, pd. Štumfičevo, kolar Ignac Maček. Pošteni in priljubljeni Rok Sorgo pd. Krofov si je poiskal svoj novi dom v Komenskih Zabvatah. Z njegovo nevesto so ga poročali mil. prošt Benetek. — Letina je bila letos izredno slaba. To vidimo že v tem, da ima pri nas davčni eksekutor obilo posla. Le redke so hiše, kjer še niso pogledali v hlev in beležili belko ali ciko. Če se prihodnje letine ne bodo izboljšale, bo naša zemljica res morala postati pusta in prazna, ker se tudi najtrdnjši kmet ne bo mogel obdržati.

Večni mu mir! Na dan sv. Ambroža 7. decembra se je vila čez široko polje z Ledenic v globokem snegu dolga vrsta pogrebcev, spremljajoč 87letnega Franca Ambroža pd. Matevža na njegovi zadnji poti. Rajni je bil najstarejši faran pečniške fare, neverjetno priden in delaven. Še v zadnji jeseni je pasel živino na svoji zemlji, o kateri je dobro vedel, da hoče biti skrbno obdelana, ker se sicer strogo maščuje. V starih časih, ko so še cvele tovarne na Bajtišah pri Borovljah, je vozil tja oglje, katero so žgali na Ledenicah. Vožnja je

trajala tja in nazaj 2 dni. Pri zgradbi nove železnice po Rožu in karavanskega predora si je prihranil precej denarja, a ga vsled padca krone spet izgubil. A bil je varčen in ni poznal procesov in tožb, da ni bil brez denarja do konca življenja. V zadnji dan je ohranil svoj zlati humor. In čeravno buren pavr, je spravil svojih 7 otrok do dobrega kruha. Rajni je vedel, da so Bog, Marija in domača cerkev podlaga vse sreče. O, kje so tisti časi, ko so imeli krščanski kmetje sedem, osem in še več otrok! Na grobu mu je še glasno molil sv. rožni venec sedanji vodja naše roženvenke bratovščine, katere zvesti ud je bil od mladih let. Rajni je bil dober prijatelj in sosed tudi že rajnega Hanjžlovega očeta, katerih sin župnikuje na Trsteniku. Gotovo sta se spet našla na onem svetu, kjer je našega Matevža sprejel Sodnik z besedami: Pridi, zvesti prijatelj, bil si zvest v malem, zato te bom postavil črez veliko!

To in ono. V drugi polovici tega tedna zaseda deželni zbor, ki bo obravnaval dež. proračun, ustanovitev izravnalnega fonda za podeželske občine in zakonski osnutek o zaščiti nerojenega življenja. — V nedeljo 19. t. m. namerava Südmarka prirediti v naših krajih številne božične prireditve in obdariti šolsko deco. — V Železni Kapli je umrl ravn. Ludwig Jahne. — 29letnega Jakoba Wieser-ja iz Podlublja so morali prepeljati v umobolnico. Priigral je bil večjo svoto in jo „konventiral“ v alkohol, po katerem je začel besneti. — Pogorelo je pri pd. Mehovcu v Grabštanju. — V Galiciji je umrl posestnik Meisterl. — V Gramilah pri Trgu je neka dekla zastupila svojo gospodinjko Marijo Habicht. — Šolske počitnice v Sloveniji trajajo od 22. dec. do 28. dec., torej samo teden dni. — Na zlato nedeljo 19. t. m. so odprte trgovine od 9.—12., in od 2. do 6. ure. — V Št. Pavlu na Zili je umrl posestnik Šternig, oče velikovškega okrožnega zdravnika. — Cigaretni papir nameravajo podražiti. — Imenovani so občinski sveti za Celovec, Beljak, Št. Vid in Borovlje. V svetu mesta Borovlje so Slovenci sorazmerno zastopani.

NAŠA PROSVETA

Globasnitz—Globasnica. Moramo se spomniti Vogrčanov, ki so nedavno gostovali na našem odru z igro „Micki je treba moža“. Slabo vreme, pa polna dvorana, preprosta igra, pa dovolj bučnega in zdravega smeha — to je naša kritika. Po predstavi se je veselo razpoloženje nadaljevalo še ob skupni mizi, katero je obložila dobra Hamrova gospodinja, rojakinja iz Vogrč, z mastnimi krapji. Veselo in domače je bilo.

St. Johann i. R.—Št. Janž v Rožu. V nedeljo 21. m. m. smo imeli občni zbor našega društva. Zborovanje je trajalo na dve uri, poleg običajnih točk smo obravnavali tudi načrt za bodoče prosvetno delo. Sklenili smo posvetiti več pažnje našim sestankom, pri katerih naj bodo združeni v pogovoru o perečih domačih in drugih zadevah vsi društveniki, predvsem tudi izkušeni možje-veterani. O preteklem delovanju govorijo sledeči podatki: Knjižnica vsebuje 697 knjig (od teh 19 letos nabavljenih) in se je izposodilo 495 knjig, nabavil se je nov oder, na njem so bile igrane tri igre, oživili so se pevci in tamburaši so spet segli po svojih lepih inštrumentih. Volitve so potrdile stare odbornike in pritegnile še tri mlade moči in sicer Krasnika Joška, Hornböcka Miho in Einspielerja Matevža. V novo leto želimo društvu še nadaljnjih uspehov, da bo spet toplo in prijetno pri nas pod Oranjco.

St. Veit i. J.—Št. Vid v Podjuni. Dobro so se postavili naši igralci v nedeljo 5. t. m. z igro „Testament“. Akoravno je bilo precej novincev, so prav dobro igrali, posebno sta se postavila Jeričev oče in njegov sin. Dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena. Iz igre same smo povzeli resnico, da pride enkrat vsaka hudobija na dan in da ima krivičen denar kratek tek. — Naš organist in pevovodja Mičej je hkrati obhajal svojo 25letnico delovanja. Bivši dolgoletni predsednik „Danice“ mu je zato pred igro poklonil krasno darilo in ga prosil še nadaljnjega vodstva petja v cerkvi in društvu. G. Mičej se je vidno ginjen nad pozor-

nostjo zahvalil ter obljubil svojo nadaljno pomoč. — Še neko željo bi imeli: „Danica“ je lani tako srečno pričela z jezikovnim tečajem za naše malčke. Spoznali smo, kako je tak tečaj našim otrokom potreben, in zato se nam zdi škoda, če bi ga letos opustili. Naše društvenike in društvenice prosimo, da se torej spet zavzemajo za našo mladino.

Naše prireditve. V nedeljo 19. t. m. zaključijo tečajnice gospodinskega tečaja v Ločah svojo šolo z razstavo in zaključno prireditvijo. Razstava se otvori v Pušnikovi gostilni ob 10. uri dop. in traja do 6. ure zvečer. Popoldne ob pol 3. uri istotam prireditev s petjem, deklamacijami, nagovorom in več božičnimi prizori. Iskreno vabljeni! — **Na Štefanovo** je ob pol 3. uri v kinodvorani v Borovljah velika pevska prireditev. — **Istega dne** igrajo v Škocijanu pri Rušu ob 3. uri igro „Zlatarjevo zlato“. — **V nedeljo 19. t. m.** igra izobr. društvo v Melvičah ob 1 uri pop. v župnišču „Mlinar in njegova hči“ in ponovi isto igro v nedeljo po novem letu ob isti uri. — **Akadska sekcija Slovenske prosvetne zveze** uprizoni na **Novo leto** pri Šerčerju v Šmihelu ob 3. uri božični misterij „Henrik — gobavi vitez“. — Isto igro ponovi v **nedeljo 2. januarja** ob 3. uri pri Rutarju v Žitari vesi. — V Vogrčah igrajo na **Štefanovo** igro „Pri kapelici“ z začetkom ob 3. uri pop. pri Škofu. — Na **Štefanovo** igrajo Zahomčani pri Hrepcu ob 7. uri zvečer igro „Srenja“.

GOSPODARSKI VESTNIK

In še enkrat apno. Apno dviga rodovitnost zemlje. Pospešuje razkroj hlevskega gnoja, dela zemljo toplo in rahlo, napravi kisle travnike rodovitne, odpravi mah, rahlja težka tla in omogoča razcvet sladke trave in detelje. Najboljši je apneni prah, odpadki iz apnenic. Apnimo najboljši vsakih 4 do 5 let in tedaj potrosimo na hektar do 15 stotov apna. V vmesnih letih moramo seve gnojiti z hlevskim gnojem, gnojnico, kompostom in še umetnimi gnojili.

Preizkušanje zemlje na apno. Dobiti je treba nekoliko solne kisline, katero za majhen denar kupimo v vsaki apoteki in drogeriji. Kisline kanemo na zemljo n. pr. na sveže krtine ter zemljo opazujemo. Če prst zašumi in se peni, je v njej dovolj apna. Če se ne peni, v njej apno primanjkuje in ga je treba dodati.

Celovski trg minulega tedna: Pšenica (100 kg) 38—40, rž 28—30, ječmen 26—30, oves 25—27, ajda 24—26, kuzuza 25—26, grah (1 kg) 80—1.00, isto leča, suh fižol 40—60, krompir 10—12, sladko seno (100 kg) 7—8, kisle 4—4.50, slama 4—5.50, zelje (1 kg) 20—30, repa 20, sirovo maslo 3.20 do 4.20, prekajena slanina 3.20—5.20, sirova slanina 2.60—2.80, svinjska mast 2.80—3.00, jajca 17, kokoši (komad) 2—3.50, trda drva, kratka 4—5.20, mehka 3—4 S za k. m.

Božični misterij

Henrik gobavi vitez

na Štefanovo dne 26. decembra ob 3. uri popoldne pri Šoštarju v Globasnici. 79
Iskreno vabljeni! Pridite!

Za malo denarja

moške obleke 58.—, 48.—, 39.—, ženski plašči 35.—, 25.—, 19.—, ženske obleke 19.—, 13.—, 9.—, Hubertus-plašči 28.—, 22.—, 19.—, delovni in nedeljski čevlji 18.—, 15.—, 13.—.

Trgovina Elba, Beljak,

Weissbriachgasse 12. 80

Sveče

za božična drevesca priporoča trgovina s svečami

Franc Siebert, Celovec, Stauderhaus

77

250 najlepših cvetličnih čebul!

Kdo ne pozna teh znamenitih cvetličnih čebul, katerih lepota barv še ni bila prekosenjena. Rastejo in cvetijo v vsaki zemlji, tako na soncu kakor v senci. Ako ljubite cvetlice, tedaj tudi ne boste zamudili spodnje reklamne kolekcije. Vse leto morete odrezavati rože, Vaš vrt pa bo imel še vedno sliko paradiža. Pod ceno dobavimo Vam vzorčno kolekcijo 250 najlepših cvetličnih čebul in navodila Vam dajejo možnost, da boste imeli nad kolekcijo leta veselje.

Jamstvo: Vse cvetlične čebule in rastline, ki ne bi cvetele v Vaše zadovoljstvo, Vam nadoknadimo zastonj. Torej 100% garancija za cvet.

Cela kolekcija 250 cvetličnih čebul stane samo S 10.— poštne in carine prosto.

Zavoček vsebuje: hijacinte, tulpe, narcise, krokuse, Iris, anemone, ranunkule, božji kruhek itd.

Kupon velja od 15. decembra.

Vsak naročnik gornje kolekcije, plačane v naprej po nakaznici, prejme do 15. decembra

50% popusta.

Tedaj celotna kolekcija 250 cvetličnih čebul sedaj S 5.—.

Tukaj odrežite in pošljite na Abinda, Grossgärtnerei, Haarlem (Holland), Exportabteilung.

Ime: (Točno pisati!)

Bivališče: 75

Pošta:

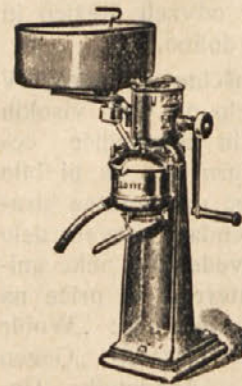
S pošto nakaznico pošiljam obenem S

Abinda Grossgärtnerei Haarlem (Holland)

3 x dohodek
v svinjskem hlevu!
vsled krepostne krme „Emivit“
Koncentrat z uradnim jamstvom hranilne vsebine. Zahtevajte brezplačna pojasnila in dopošiljatev prospektov od proizvajalca 64
Franc in Rudolf Gubik
Kraftfuttermittelerzeugung
Wien XII., Schönbrunnerstr. 179

Originalna Melotte - mlečna centrifuga

najboljši in najtrpežnejši posnemalničnik sedanost

Pinje, posode za mleko itd. itd.

Parilniki

Brabantski, obračevalni plugi kakor drugo poljsko orodje

Ceniki zastoj, ugodni plačilni pogoji 73

Melotte Werke, IV., Mayerhofg. 16-20

Sposobni upravičeni zastopniki se iščejo

Za 5 S na mesec dobavlja posnemalnike

Jos. PELZ, Wien XV., Mariahilferstr. 164
Ceniki za tonj Zastopniki se iščejo